

Profesorul VASILE ILLE

Prof. Dr. Ing. Cornel BIA

15 iunie 2005

Evenimentul care ne-a adunat astăzi - atribuirea numelui profesorului Vasile Ille amfiteatrului în care ne aflăm - este un prilej de a ne reaminti cu emoție și cu recunoștință de cel care în urmă cu 8 ani ne părăsea, la 72 ani de viață din care aproape 50 puși în slujba învățământului românesc. Ne părăsea Omul, Profesorul care într-o ambianță nu în totdeauna blândă și favorabilă a reușit prin forța vocației și a voinței, printr-o muncă neobosită, să construiască o operă științifică amplă; care a oficiat cu generozitate peste 40 de ani la catedră în cadrul Facultății de Construcții din Cluj, împărțind din prisosul de cunoștințe și căldura inimii sale studenților săi, străduindu-se să așeze temelia viitoarelor personalități intelectuale și morale; care a reușit să stimuleze prin exemplul său de dascăl energii latente, creind o școală în care discipolii s-au transformat la rândul lor în dascăli apreciați.

S-a născut acum 80 de ani pe meleaguri bihorene, în comuna Săcădat, într-o familie de țărani onești și demni. A moștenit de la aceștia și de la dascălul din satul natal care l-a învățat buchiile cultul muncii, cinstea, pasiunea cărții și respectul față de om. Dornic de învățătură și depășire își continuă școala la Liceul Emanoil Gojdu din Oradea, iar după cedarea Ardealului de nord la Liceul Samuil Vulcan din Beiuș, în condițiile materiale precare ale refugiaților. Dotat cu o vigoare intelectuală deosebită dublată de o severă disciplină a voinței, cu multă răbdare, scrupulozitate și perseverență, însușiri care se câștigă ușor prin obișnuința muncii și prin satisfacția succesului, în anii de liceu acumulează cunoștințe care vor constitui temelia viitoarei pregătiri umaniste pe care și-a desăvârșit-o și afirmat-o în toată activitatea viitoare.

S-a simțit legat de familia părintească și locurile natale, unde, reântors în vacanțe, inițiază acțiuni culturale menite să contribuie la ridicarea spirituală a satului.

În anul 1945 se înscrie la Politehnica din Timișoara. - Cu răbdare în munca făcută cu trageră de inimă reușește să acumuleze cunoștințe temeinice în profesia de constructor, să clădească cu migală și pasiune edificiul viitorului profesionist. - Este remarcat de profesorii cu care învață, dovada aprecierii de care s-a bucurat constituind-o numirea sa, încă student fiind în anul V, ca preparator la Catedra de Mecanica Fluidelor condusă de prof. Pompiliu Nicolau. Evita încă de pe atunci afirmațiile incerte sau fals întemeiate, lipsa de precizie a gândirii și insista pentru claritatea severă în problemele mari, în aceiași măsură ca și în detalii.

Termină facultatea în 1950 cu diplomă de merit și este repartizat la București, la Institutul de Mecanică Aplicată al Academiei Române. După o perioadă de stagiu este încadrat ca și cercetător, beneficiind de îndrumarea generoasă a eminentului prof. Aurel Beleş.

În paralel cu munca de cercetare continuă activitatea didactică începută încă la Politehnica Timișoreană, la Institutul de Construcții din București. Conduce seminarii la disciplinele de Statica Construcțiilor, unde titular al catedrei era prof. Panait Mazilu și la Rezistența materialelor, catedra care-l avea ca titular pe prof. Nicolae Korcinski. I se deschid remarcabile perspective de a rămâne în cercetare și în învățământul tehnic în București, perspective pe care nu le va îmbrățișa grație chemărilor sufletului către plaiurile natale ardelenesti și dorinței de a pune umărul la făurirea bazelor Facultății de Construcții din Cluj, recent înființată.

Astfel în anul 1955 preia la Cluj sarcina predării cursurilor și seminariilor disciplinelor de Rezistența Materialelor și Teoria Elasticității, preocupându-se în paralel de creerea bazei materiale

a viitoarelor laboratoare ale facultății, alături de entuziaștii și distinșii conferențieri Vasile Avram și Mircea Rădulescu.

A îmbrățișat cariera dăscalească nu din calcule utilitariste ci din vocație, dintr-o chemare tainică spre o muncă de înălțare a altora. A fost aspirația lui spre o îndeletnicire proprie firii sale și a excelat în exercitarea ei prin cuvânt și învățătură. Munca didactică a Domniei sale s-a caracterizat printr-un elan de tinerească dăruire, proprie spiritelor mistuite de chemarea irezistibilă a unui ideal; vibra puternic, se identifica cu subiectul pe care-l predă, de aceea cuvintele sale aveau un puternic ecou în mintea receptivă a auditoriului. A fost convins în același timp că învățătura, oricât de multă și erudită, rămâne slovă moartă fără o inimă caldă, fără devotamentul celor care o propovăduiesc.

În paralel cu activitatea la catedră desfășoară o susținută muncă de cercetare și proiectare, căutând să atragă și să îndrume pe calea descoperirii atât colaboratorii săi cât și studenții. În perioada celor 5 ani cât a lucrat la Institutul de Mecanică Aplicată al Academiei participă la elaborarea unor cercetări vizând Calculul grinzilor continue din beton precomprimat și Influența componentelor mineralogici ai cimentului asupra curgerii lente a betonului. La Cluj se dedică studiului Plăcilor plane oblice elaborând o metoda de calcul variațională originală, a studiului Barelor cu pereți subțiri - stabilind o metodă riguroasă de evaluare a caracteristicilor sectoriale, a Stabilității barelor cu secțiune "I" în domeniul plastic de comportare. Teza de doctorat având ca subiect Plăcile oblice izotrope în domeniul elastic, elaborată sub îndrumarea acad. prof. Aurel Beleş și susținută la Institutul de Construcții București în 1966, s-a bucurat de aprecieri unanime, rezultatele ei fiind citate și preluate în tratate și publicații internaționale de prestigiu.

Aplicând în proiectare parte din rezultatele proprii și acumulările cu discernământ selectate din experiența tehnicii construcțiilor, a elaborat singur sau în colectiv expertize și proiecte pentru structurile unor construcții, din care amintim: Magazin de mărfuri- Galați, Poduri din beton armat de CF pentru IPROFIL București, Pod din beton armat -str. Sf. Petru în orașul Cluj, Consolidarea ale unor structuri în diafragme la Zalău, Acoperișul sălii polivalente din Târgu Mureș. Realizările sale sunt exemple de corectitudine și rigoare tehnică.

A condus peste 30 de doctoranzi în ale căror realizări se pot identifica jaloane aparținând armonioasei eleganțe a ideilor profesorului datorite cu altruism celor pe care i-a îndrumat în desfășurarea cercetărilor.

Ocupându-se de probleme ale cercetării a fost în stare să viseze și să creadă în propriile visuri, a fost capabil să exprime în mod articulat visurile sale, traducând în cele peste 120 de lucrări și cele 11 cărți publicate partea pregnant novatoare a realizărilor pornite din aceste visuri. Sunt de o valoare științifică deosebită tratatul de Teoria elasticității elaborat în colaborare cu prof. dr. docent Petre P. Teodorescu de la Universitatea București, cursul de Rezistența materialelor redactat în colaborare cu prof. dr. docent Mircea Soare de la Universitatea Tehnică de Construcții București, lucrarea Plăci plane cu deformații mari scrisă împreună cu prof-dr. Ironim Marțian. A participat cu lucrări la numeroase simpozioane și conferințe care s-au desfășurat în țară și în străinătate, - în Franța, Germania, Cehoslovacia, reprezentând cu cinste cercetarea și învățământul din România.

Cu sobrietate și cumpătare, cu un optimism prevăzător, în calitate de șef de disciplină și catedră, de prodecan și prorector al Institutului, a fost permanent preocupat de ridicarea prestigiului Facultății de Construcții din Cluj, dedicându-se cu generozitate și entuziasm proiectelor și programelor de organizare a învățământului și căutând să atragă nume prestigioase ale școlii românești cu scopul creșterii calității acestuia. În perioada de început a școlii de construcții clujene a fost unul dintre factorii de decizie ai facultății care au reușit să aducă la catedrele vacante pe Acad.

prof. Dan Mateescu și pe acad. prof. Constantin Avram de la Politehnica Timișoara, pe prof. ing. Mihail Hangan de la Institutul de Construcții București. Mai târziu, convinge să preia catedre la facultatea din Cluj pe prof. dr. doc. Alexandru Negoită de la Iași și pe prof. ing. Mircea Mihailescu de la București, personalități științifice marcante ale cercetării românești și cu o activitate elogios apreciată pe plan mondial. Toți aceștia și-au adus o contribuție semnificativă și meritorie la ridicarea și afirmarea facultății clujene în ansamblul învățământului de construcții național și a celui mondial.

În paralel s-a preocupat de creșterea unor cadre didactice tinere la catedrele facultății și în special la catedra de Mecanica Construcțiilor pe care a înființat-o și condus-o, înfuzându-le discipolilor dragostea față de valorile perene ale omului: adevăr, frumos și omenie. Avea convingerea că prin multiplicarea sa spirituală, prin sprijinirea aspirațiilor înalte ale celor pe care i-a îndrumat, ajunge să aibă satisfacția paternității în materie de idei, să simtă nobila mândrie că și-a îndeplinit misiunea de dascăl și șef de școală, misiuni de utilitate socială indiscutabilă.

S-a înconjurat de o suită de discipoli entuziaști - printre care am avut privilegiul și onoarea să mă număr - capabili să înțeleagă opera maestrului și să o facă pe cât posibil luminoasă și perenă, așa cum și dânsul și-a dorit-o. Discuțiile zilnice din catedră, prelungite de multe ori în noapte, au reprezentat partea cea mai importantă a activității noastre științifice. Era plin de atenție, generos și îndatoritor în discuțiile în care erau în dezbatere probleme de apreciabilă importanță epistemologică sau probleme mărunte, cotidiene. Deviza sa era să întărească voința colaboratorilor, față de care avea simpatie și stimă, respectându-le inițiativa individuală; căuta să influențeze cât mai puțin și doar atunci când era necesar concepțiile și convingerile acestora. A simțit nevoia să fie călăuză elevilor săi făcându-i să aibă încredere nezdruncată în propriile forțe și o credință neclintită în progresul nemărginit. - A știut să sugereze neîncetat, nu atât prin vorbe cât prin exemple, ideea bucuriei nemăsurate, a triumfului intelectual, a satisfacției supreme pe care o avem atunci când suntem capabili să smulgem necunoscutului secretele sale și să legăm propriul nume de o idee originală și utilă.

A avut în totdeauna un sprijin, un îndemn și un tovarăș de sfat în distinsa soție a Domniei sale D-na ing. Georgina Ilie -, care l-a prețuit, l-a înțeles și l-a stimulat în acțiunile sale, care a creat în familie un climat favorabil desfășurării muncii complexe și responsabile a soțului său; cum ajutat a fost cu îndemnul și sentimentele pline de căldură cu care l-a însoțit încă de pe băncile liceului și facultății iubitul său prieten mai vârstnic - ing. Dumitru Copăceanu și familia sa. Dacă ar mai fi trăit, ar fi avut satisfacția să-și vadă realizați fiii: Nicolae, - cu un doctorat în construcții luat în țară și unul în Franța, astăzi cercetător la INSA Lyon și Vasile, - doctor în matematică, șef de lucrări la Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca.

Fiind un om cu adevărat înțelept, succesele, gloria, renumele și onorurile nu i-au schimbat simplitatea, optimismul, modestia și dragostea nețărnută față de muncă și oameni, față de plaiurile Bihorului unde s-a născut. Credem că personalitatea și activitatea strălucitului dascăl care a fost Profesorul dr. inginer Vasile Ilie, creator al școlii de Mecanica Solidului Deformabil la Facultatea de Construcții din Cluj, trebuie apreciată cu spusele lui Nicolae Iorga: "Valoarea unui om se prețuiește în ce lasă după dânsul, ca un adaos la viața neamului său".

Cu pregătirea de excepție a Domniei sale, cu umanismul și generozitatea sa, cu probitatea și integritatea morală care l-au caracterizat, Profesorul Vasile Ilie a lăsat în urmă un portret luminos, o operă științifică armonioasă ca o operă de artă, o avuție pe care rugina timpului nu o va strica; o avuție care îndreptățește la nemurire, la supraviețuirea amintirii în rândul galeriei elitelor morale ale celor pe care i-am cunoscut, i-am apreciat și i-am iubit.